

3. Wettergren, Kerber

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Motto: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

IV. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 MARS 1915.

Nr 6.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan¹
Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3-1/4.
Expeditionen öppen vardagar kl. 1-4.
Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:
Pris för 1915 1 krona. Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr. 75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

"Statsnyttiga" synpunkter.

Höger om, vänster om marsch! så ljuda kommandoropen i våra dagar, och den stora hopen lystrar och ordnar sig i kolonner. På fanorna, som föras i tåten, avläses målet för vandringsen, och ett och annat lösensord upprepas från man till man. Målet tyckes märkvärdigt nog ofta vara gemensamt, fastän de båda kolonnerna röra sig i käpprakt olika riktningar. Vill man ha närmare besked av någon i skaran, skall man finna, att han ofta ej vet, varför eller vart han marscherar, han vet endast, att han följt med, när kommandot ljudit i hans öra; inte resonera, bara marschera.

Under sådana förhållanden är det kvinnornas politiska uppvaknande skett och sker. "Till vilket parti skola de sluta sig?" fråga partipolitikerna i kortsynt ängslan för ändring i partiförhållandena. — "Vilket tillskott av kraft, insikt, förmåga skola de tillföra staten?" frågar ett fåtal framsynta politici. Och visst är, att många blickar med spännt intresse följa kvinnorna och iaktta, hur de nya krafterna verka inom de snäva gränser, som hittills blivit utmätta åt dem. Skola de få se kvinnorna dela upp sig som själlösa rekryter i vänstertrupp och högertrupp och utgöra ett kvantitativt tillskott allenast? Eller skall deras uppmarsch ha större betydelse, skänka staten nya välbehövliga värden? Vilka lärdomar hava kvinnorna hämtat ur gågna sekler av ofrihet och förtryck, vilka lärdomar hämta de av de stormar, som nu rasa runtom dem?

Har man icke rätt att vänta, att de skola se på företeelserna med öppna ögon, så som den ser, som ej fått sin blick fördunklad av fördomar och partilidelser, och att de framför allt ej skola förlita sig på den manliga erfarenheten, som tusenårig tradition gjort dem blott alltför benägna att överskatta. Underskattad, tillbakaträngd

Bör icke samhället, när det gäller att skapa en värdig form för att bereda hjälp åt åldriga, i alla fall tillse, att även kvinnorna få en effektiv hjälp? Det bör härvidlag vara den inbördes hjälpsamheten, som skall vara den främsta synpunkten. Eljest är det fara värt, att man här kommer att nedlägga ett frö till bitterhet och strid emellan könen, en strid, som är så pinsam och så abnorm, därför att den är en strid mellan människor, som behöva varandras hjälp för att komma igenom livet.

KAROLINA WIDERSTRÖM

i debatten om allmän pensionsförsäkring i Stockholms stadsfullmäktige.

finnes hos dem själva en erfarenhet, som är värd att ta vara på. Det generella underskattandet av kvinnors erfarenhet och omdöme är lika orättvist som det allmänna överskattandet av männens. Ger ej utsikten från åskådareplats en bättre överblick över handlingen i sin helhet än den utsikt, som de agerande själva ha på scenen, där särskilt den, som är försjunken i beundran över sina egna prestationer, har svårt att uppfatta det som sker runt omkring. Det är på åskådarebänken männen hittills placerat kvinnorna, och det är från den platsen dessa borde ha gjort de erfarenheter, som nu kunde komma såväl dem själva som statslivet till godo.

Kvinnorna måste ha ögonen öppna för faran att bli tomma efterare av männens politiska fasoner, att bli papegojor, som själlöst efterpladdra av männen inlärd politiska glosor, att redan innan de blivit politiskt likställda med männen låta sig påverkas av manliga synpunkter och partifanatism ända därefter att de till och med motarbetar sin egen rösträtt och andra för kvinnorna själva och för samhället nödiga reformer. Detta är ett förräderi inte bara mot deras eget kön utan mot det bästa och sundaste i deras egen natur.

Aldrig någonsin har stat och samhälle haft större behov av kvinnan än just nu, men ej av kvinnan som är mannens lyckade eller rättare sagt misslyckade kopia. Samhället har intet behov av kvinnan som förhårlig makten och våldet, ej heller av kvinnan som liknöjt ser likars rätt trampas under fötterna, som ödmjukt kysser den starkares hand, när han svänger gisslet över henne och hennes medsystrar.

Vi behöva i statslivet moderskänslans instinkt att allt liv är heligt, att det svaga och värnlösa behöver mera vård och ömhet än det starka som kan skydda sig självt. Samhället behöver

Rösträttsfanan bäres högt.

En utomstående kan måhända tro att de engelska rösträttskvinnorna genom sitt aktiva hjälparbete och sin i stor skala organiserade sjukvård, för ögonblicket skjutit den stora fråga, på vilken de hittills ägnat sin tid och sina krafter, i bakgrunden. Men så är ingalunda förhållandet. Ensamt en flyktig blick på den engelska rösträttspressen ger med all tydlighet vid handen, att den kvinnliga rösträttsfrågan, långt ifrån att vara ett sekundärt intresse, alltjämt intar sin plats i förgrunden, alltjämt betraktas som medlet att i en framtid lösa de svårigheter och konflikter, vilkas tyngd pressar de flesta europeiska folk.

En vädjan till allmänheten i Votes for Women, en notis i The Vote och Mrs Fawcetts, Mrs Aclands och Miss Ashtons agitationstal, refererade i The Common Cause, visa oss att entusiasmen för den kvinnliga rösträttsfrågan inte bara är en glöd under askan, utan är klart brinnande eld som lyser och värmer under tider av mörker och depression, samlande kvinnorna kring det framtidsmål, som skall hjälpa dem att uthärda det nuvarandes fasor.

Det nödhjälpsarbete, som de engelska kvinnorna igångsatt, och som i denna

den kvinnliga rättskänslan som ej blivit avtrubbad genom maktutövning. Det behöver den moraliska styrkan, som nu mera än någonsin tycks stå i omvänd proportion till den fysiska. Det behöver det mod som tvingar en person att stå upp mot egna partikamrater och säga: "ni handlar orätt", när deras handlingar sår hans rättsbegrepp. Det är av vikt, att kvinnorna i tid väckas till insikt om sin verkliga uppgift inom stat och kommun. Den är icke att tillföra det eller det partiet en ökning i numerären, utan att tillföra samhället ett kvalitativt tillskott. Men detta kan endast ske om kvinnorna, oförvillade av yttre locktoner, verka i samklang med det djupaste och bästa som naturen nedlagt hos dem.

E. W.-t.

stund riktar hela Europas blickar på dem, är också det kraftigaste bevis för att de en gång i framtiden inte komma att bära sin rösträtt som en tom dekoration, utan som ett medel till en allt större insats i det kommunala och politiska arbetet.

Englands olika kvinnliga rösträttsföreningar uppmana också sina medlemmar att genom ett kraftigt agitationsarbete visa att de alltjämt bära rösträttsfana högt och att genom talrika möten, vilka i parentes sagt blivit till trängsel fyllda, fortfarande framhålla den kvinnliga rösträtts betydelse som en viktig faktor i arbetet för frihet, rättfärdighet och jämlikhet.

Centralstyrelsen för The National Union of Women's Suffrage Societies hade sitt årsmöte den 5, 6 och 7:de februari med ett offentligt möte i Kingsway Hall på aftonen fredagen den 5, under Mrs Fawcetts ordförandeskap. Talare voro Madame Maria Verone, Miss Ashton, Mrs Acland, Mrs Rackham och d:r Elsie Inglis. Flera resolutioner antogs, bland vilka märktes en kraftig protest mot kriget, samt ett uttalande om att mötet ansåg genomförandet av den kvinnliga rösträtten vara ett medel att intellektuellt och moraliskt höja hela kvinnokönet samt en viktig faktor för att befästa en varaktig världsfred.

Vid ett möte, som anordnades av The Women's Freedom League antogs med acklamation följande resolution:

"Verkställande Utskottet för The Women's Freedom League känner det som en tvingande nödvändighet att i kvinnörelsens och landets intresse i nuvarande tidsläge framhålla betydelsen av kvinnörösträtten, såväl för den allmänna opinionen som för statsstyrelsen, och vädjar därför till alla föreningsmedlemmar att alltid agitera för saken och kraftigt tillbakavisa varje påstående, att rösträttsrörelsen skulle ha fått tråda i bakgrunden. Att svika saken därför att tiderna blivit svåra och tillspetsade, vore liktydigt med det lägsta förräderi."

Även the Church League for Women's Suffrage bedriver ett energiskt arbete och överallt i England svajar rösträttsfana högt, vittnande om den tro på ideella framtidsmål, som aldrig får slockna i människornas sinnen om man över de mörka djupen skall kunna spänna bryggan till ett ljusare och bättre framtidsrike. Deras kamp för frihet och ljus är ett beröm åt dem själva, en maning åt oss.

G. H. E.

Bergman-Österbergiska samhällskurserna.

Den kurs i samhällslära, varmed arbetet började i år, var förlagd till Södermanlands län, där den pågick från 16 januari—16 februari. Under denna tid hava 14 platser besökts och 48 föreläsningar hållits för ett åhörarantal av sammanlagt 2,473 personer.

Den 2 mars började en ny kurs i Jämtlands län.

Annonsera i Rösträtt för Kvinnor.

Annonspris 10 öre efter texten, 12 öre & textside pr mm.-höjd, spaltbredd 65 mm. Marginalannons samt annons & bestämd plats 20 öre pr mm. Årsannonser 20 % rabatt, halvårs 10 % rabatt, kvartals 5 % rabatt. För annons till införing 1 eller 2 gånger torde likvid medfölja ordern. Annons bör vara insänd senast 5 dagar före tidningens utgivningsdatum till Rösträtt för Kvinnors expedition, Lästmakaregatan 6, Stockholm. För annonsavdelningen: Rikstel. 456, Allm. tel. 456, mellan 9 f. m. och 7 e. m.

76

LAGERSONS SKOMAGASIN

Jakobsgatan 18 - Fredsgatan 8

Kvinnornas växande kommunala intresse.

Några siffror från Stockholm.

Sveriges kvinnor voro de första bland nordens kvinnor, som erhöles kommunal rösträtt, och denna rättighet skänktes dem redan så tidigt som 1862. Mer än femtio år ha förflutit sedan dess, och man kunde därför tro, att deltagandet skulle ha hunnit att bli synnerligen livligt. Så är dock ingalunda fallet, ehuru en stor ändring till det bättre inträtt under de sista åren.

Så länge kvinnor icke voro valbara, var deras intresse för deltagandet i valen ytterst ringa. Sålunda röstade i Stockholm 1901 av 6,843 röstberättigade kvinnor endast 147 eller 2,1 procent, och dock var detta ändå en hårsman bättre än 1900, då endast 1,8 procent röstade. Men redan 1903 äro siffrorna bättre, och detta får tillskrivas det arbete, som den nybildade rösträttsföreningen utfört. Detta år röstade 972 av de 9,559 röstberättigade kvinnorna, vilket gör 10,1 procent. År 1909 visar en ännu bättre siffra, nämligen 13,86 procent, men först i och med 1910, sedan kvinnorna fått utsträckt kommunal rösträtt och blivit valbara till stadsfullmäktige, samt röstskalan sänkts från 100- till 40-gradig och lämnat möjlighet för de lägre röstetalen att göra sig gällande, visar kvinnornas deltagande en större livaktighet. 1910 röstade 28,7 procent, 1911 27,2 procent, 1912 32,9 procent och 1913 39,7 procent, den högsta siffra, som hittills uppnåtts. Och dock är den väsentligt lägre än människens, som detta år uppgick till 57 procent. Men proportionsvis är kvinnornas röstmassa större än människens bevara sin rösträtt mot människens 66 procent. De effektivt röstberättigade kvinnornas antal uppgick år 1913 till 25,718, därav 18,111 ogifta, 4,411 gifta och 3,196 änkor eller fränskilda. Ett faktum, som förtjänar att påpekas, är att kvinnors deltagande i valen stiger i proportion med röstetalen och närmar sig människens ju längre upp man kommer i förmögenhetsgraderna. Deltagandet är livligast bland änkorna — 51,7 procent — därefter komma de gifta med 40 procent och sist de ogifta med 36 procent.

Det vore önskvärdt att kvinnorna i allt större utsträckning begagnade sig av sin kommunala rösträtt och sökte att genom livligt deltagande motväga vad som fattas dem i röstetala.

Kommunalt röstberättigade kvinnor i Stockholm

försumma icke att deltaga i det förestående stadsfullmäktigvalet! Kom ihåg att utgången av detta val inverkar på höstens Första kammarval och att det är på Första kammarens sammansättning, som lösningen av kvinnornas rösträttsfråga är beroende.

Stadsfullmäktigvalet är i själva verket ett indirekt val till Första kammaren och de kommunalt röstberättigade kvinnorna ha rätt att vara med att utse de män och kvinnor, som bilda Första kammarens väljarekår.

Äkta makar!

Försumma icke inbördes testamente! Uppställes för Kr. 5:— Råd och upplysningar Kr. 2:—

JOH. J.-SON CARLOS ADVOKATBYRÅ
Ad. Fredr. Kyrkogata 15. Telefoner. Exam. jurister.

En insats i samhällsarbetet.

Maria Aspman 50 år.

"Femtio år — denna friska, hurtiga människa, ständigt verksam, ständigt i färd med att sätta i gång eller hålla gående det eller det pedagogiska försöket, det eller det allmännyttiga företaget! Är det verkligen möjligt, att Maria Aspman redan är femtio år?" Så har det undrats på många håll i dessa dagar.

Nu är det ju överhuvud ett misstag, att femtio år skulle vara en hög ålder; en frisk människa har att därefter vänta sig många år av arbetskraft och arbete. Men ett halvt sekel är dock en imponerande tidslängd och innan halva seklet är uppnått, pläga människor ha utfört det väsentliga av sitt livsverk. Somliga stå emellertid uppenbarligen mitt uti det; till dessa hör Maria Aspman. Hennes senaste uppslag i allmänt gagnelig riktning, framkallat av de säregna förhållanden under vilka vi leva sedan mer än 7 månader, är Kvinnornas uppbyggda livsmedelsdepå. Inrättad helt provisorisk, med billiga och enkla anordningar i en lokal, som förhyrts i Klara gamla skolhus, har depåen tjänat det dubbla syftet att å ena sidan förse dem som med sin anvisningsedel i hand komma dit från någon hjälpbyrå med reella varor samt råd angående bästa val av dylika, å andra sidan låta hjälpbyråernas understöd, där det gives i form av matvaror, bli ekonomiskt så väl nyttjadt som möjligt. Vid depåen hållas dessutom en gång i veckan demonstrationer i tillagning av välsmakande och billiga maträtter. Dessa demonstrationer äro så att säga en utlöpare av en verksamhet, som även den har fröken A. till initiativtagare, nämligen "Matlagningsskolorna för husmödrar". Dessa, som anordnas av en kommitté tillsatt av skolkökslärarynnornas förening, betinga, tack vare till en början frivilliga gåvor och sedermera bidrag av stadsfullmäktige samt skolkökens i folkskolorna gratis upplåtande för ändamålet, mycket låga avgifter av deltagarna; för obemedlade anordnas de gratis och en del mycket fattiga deltagare få ta med sig hem till sig och de sina den mat de laga på kursen.

Vidare har fröken A. tagit initiativ till Åstadkommande av barnavårdsundervisning i vårt land. Hon upptäckte, att för fattiga små barn, vilkas mödrar behöfve gå ifrån dem på arbete, var det ganska bra sörjt genom barnkrubbor eller dylikt — så snart nämligen som barnen voro över 2 år gamla; men för dylika barn under 2 år fanns ingenting alls; hon fann vidare av statistiken att spädbarnsdödligheten var alldeles orimligt hög; man måste därför också göra något för att de blivande mödrarna skulle bibringas bättre insikter och färdighet i spädbarnsvård. Det befanns att Fredrika-Bremerförbundet var mycket villigt att bringa dessa frågor under debatt och på ett dess samkväm utvecklade fröken A. sina tankar och framlade t. o. m. en detaljerad plan över det sätt på vilket hon tänkt sig att på en gång båda syftena — behövande småbarnsvård och unga flickors utbildning i denna vård — skulle vinnas. Planerna sattes i verket av "Sällskapet Barnavård", "Föreningen Barnavårdsskolan" m. fl. och exemplet har vunnit efterföljd även i landsorten.

I en kommitté, som Stockholms folkskoleledning och jan. 1912 tillsatte för verkställande av utredning rörande anordning av undervisning åt unga kvinnor i hushållsgöromål, var fröken A. adjungerad ledamot och en synnerligen verksam sådan.

Fröken Aspman är ordinarie lärarinna vid Stockholms folkskolor och har alltsedan början av sin verksamhet

haft densamma förlagd till Klara; dessutom ger hon lektioner i Ahlinska skolan, Högre folkskolan för flickor samt Statens skolköksseminarium. Utexaminerad från Högre lärarinneseminarier 1886, har hon sedan vidare utbildat sig i sitt huvudfack, biologi, genom studier vid Stockholms högskola, vid Kristinebergs zoologiska station samt genom trånga självstudier i natur och litteratur.

Men det är ej blott sitt eget vetande fröken A. under årens lopp fullkomnat, hon har även arbetat fram och mer och mer fullkomnat sitt eget säregna sätt att göra detta vetande fruktbart för undervisningen. Hennes skolverksamhet har infallit under ett skede, då man småningom arbetat sig ut ur det underliga sättet att låta barnen ur böcker hämta sin kunskap om naturföremål och företeelser. Men att låta dem gå till naturen själv — allt ifrån första början och sedan hela vägen igenom — och hämta denna kunskap är ingalunda för läraren så enkelt att göra, som det kanske kan låta, det kräver tvärtom sin särskilda metodik och förutsätter framförallt hos läraren själv förtrogenhet med naturen. Om fröken A:s betydande inlägg för skapandet av en sådan metodik får man en föreställning, då man läser hennes uppsatser (de flesta publicerade i pedagogiska tidskrifter), och om hennes betydelse som praktisk pedagog får man en inblick, om man åhör en av hennes biologilektioner, där eleverna konsekvent föranledas att iakttaga med så många sinnen som möjligt och att även ta handens verksamhet till hjälp. En del av den materiell fröken A. använder vid sin undervisning finns sprad uti de s. k. Aspmaniska skåpen (pris på S:t Louisutställningen 1904). Vidare har hon framställt materiell för växtfysiologiska försök och gör på lediga stunder nya tillökningar.

Med fröken A:s uppskattning av folkbildningens betydelse och med det stora intresse hon hyser för den kär hon tillhör, är det blott helt naturligt, att man finner henne vara en av de verksamma krafterna — bl. a. som ledamot av Pedagogiska lärokursernas styrelse — för anordnandet av fortbildningskurser för lärare. När Stockholms folkskola (med början 1908) ensamt för sin egen lärarkår med understöd från stadsfullmäktige anordnade kurser och föreläsningar först i hälsolära (omfattande kemi, fysik, anatomi, fysiologi, hygien och alkohologi) och sedan i hembygdskunskap, så var det egentligen i fröken A:s hand som skolans chef lade det praktiska bestyret med dessa kurser, det vill säga förhandlingar med föreläsare, fördelning av kursdeltagare, iordningställande, med eller utan biträde, av de olika hjälpmedel som behövas, såsom skiopetikon, mikroskop, preparat m. m., med ett ord allt övervakande av såväl det stora hela som alla dess olika detaljer, som gör att allt går sin gilla gång, som fordrar ständig omtanke, men vars betydelse de med saken ej förtrogna säkert icke ana.

Fr. A. är även ledamot av styrelsen för Pedagogiska sällskapet. Hennes klara, sakliga inlägg i debatter såväl inom detta sällskap som vid offentliga möten, äro väl kända. — Uti skolmuseets styrelse är hon ock medlem. — Ledamot av styrelsen för Sunnerdahls hemskolor på landet alltsedan institutionens stiftande nedlägger hon även här ett betydande arbete och stort intresse.

Till fröken A:s personliga karaktäristik kan läggas, att hon är hjälpsam och uppoffrande som få, aldrig skyende möda då hennes hjälp påkallas, alltid ställande sig själv i skuggan. Mätte hennes verksamhetstid räcka länge!

Karolina Widerström.

Västerlånggatan
(f. d. Barnängens lokal).

ASTRID SÖDERQUIST
KAPPAFFÄR

1 Klass Damskrädderi.

Alltid väl sorterat lager i fördelaktiga prisälagen.
Specialité:
J. A. WETTERGRENS FABRIKATER.

Rösträttskalendern.

Då årets Centralstyrelsemöte åt Göteborgs F. K. P. R. uppdrog att söka realisera den gamla planen om utgivande av en rösträttskalender, visste det, vad det gjorde. Förarbetet är redan hunnet så långt, att föreningen kunnat till F. K. P. R. landet runt utskicka ett cirkulär med uppmaning att väcka intresse för kalenderns spridning. För beräkning av upplagens storlek är det naturligtvis av vikt att styrelsen på förhand erhåller uppgift om det ungefärliga antal exemplar, varje förening anser sig kunna omätta och uppmanas föreningar och enskilda medlemmar att före mars månads utgång till sekreteraren i Göteborgs F. K. P. R. fröken Hildur Öijer, adress Göteborg 1, insända uppgift här-om.

Ingen rekommendation från vår sida, vore den än så värtalig, kan bättre än Göteborgsföreningens eget cirkulär visa nödvändigheten av att alla F. K. P. R. och alla enskilda föreningsmedlemmar stödja detta företag, som ju är allas gemensamma sak och vars avkastning skall komma alla till godo. Och så lämna vi ordet till Göteborgsföreningen:

Centralstyrelsens beslut att till Göteborgs F. K. P. R. överlåta utgivningen av en "rösträttskalender" för år 1916, har av denna förening omfattats med stort intresse, men innan uppgörelse med boktryckare äger rum, måste man ha viss garanti för att företaget bär sig genom tillräcklig subskription. Man måste om möjligt söka ordna så, att ett överskott uppstår — ett överskott, som skulle komma alla våra F. K. P. R. till godo, därigenom att det tillfölle resetalarefonden.

Kalenderns format blir 12x8 cm. — alltså praktiskt och tilltalande — utstyrelsen enkel men prydd och innehållet skulle utgöras av dels agitationsartiklar, dels en annotationsbok för årets alla dagar. Blyertspenna medföljer varje exemplar.

Det beror nu på oss själva om företaget skall kunna realiseras på det sätt som här antytts. Den lilla boken kommer helt säkert att kunna försvara sin plats på varje kvinnas skrivbord — även om denna ännu icke är rösträttsvän — och lämpar sig följaktligen utmärkt som gåva, särskilt till julen. Priset — en krona — bör ju ej avskräcka; här har en förening i utsikt att snart nog utfå sin "andel i vinsten" i form av föredrag, och vad vi offra för vår rösträttsfråga är för övrigt alltid räntebärande. *Föreställningen om att utgifter av detta slag höra till de onödiga, böra vi med all makt söka jäva.*

Om behovet av resetalare finnes endast en mening — låt det bli en hederssak för oss att öka fonden!

Gynna Rösträtt för Kvinnors annonsörer!

En var bör gynna
KAFÉET & KONDITORIET, S:t Eriksg. 30
samt
CENTRALKAFÉET, Vasagatan 10
OBS! Goda varor — billiga priser!

RING

ANTON

BRODÉNS JURIDISKA BYRÅ

Utför alla Juridiska o. PRIVAT-DETEKTIVA uppdrag diskret, fort och billigt.

Allm. Telefon 201 68

68 VÄSTERLÅNGGATAN 68, STOCKHOLM.

Rikstelefon 144 68.

Värnplikt, krig och kvinnorösträtt.

Det uppstår som bekant ofta inom politiska och sociala stridsområden vissa stundom rätt fyndiga, epigrammatiskt tillspetsade ordsammanställningar, av vilka man i tidningspolemik, vid föredrag och diskussioner med förkärlek använder sig, och som slutligen, tillräckligt ofta och tillräckligt kraftigt upprepade, ingå i det allmänna medvetandet med något av ett axioms självklarhet. Och så ha vi "slagordet" färdigt. På alldeles samma sätt kunna vissa begrepp, i själva verket av den mest skiftande, svärdefinierbara art, genom att sammanhållas med vissa andra, till synes jämförbara begrepp, komma i en alldeles särskild, därför avsedd belysning och bringas till en enkelhet och allmänglighet, som av den mindre tankedisziplinärerade hälsas med synnerlig tillfredsställelse.

Även rörelsen för kvinnans politiska rösträtt har icke gått fri från dylika lättfattliga, bekväma och bestickande "slag"-begrepp, vilka med framgång låta sig användas i polemik med motståndare och oftast bliva mottagna med ett gillande sorl inom de egna leden. Det är närmast två av dessa snart sagt axiomatiska begrepp, som kommit mig att i ämnet taga till orda. Det ena är sammanställningen mannens värnplikt = kvinnans barnafödande. I den kvinnliga rösträttsrörelsens första skede, då motståndarnas argument nya och fraicha ännu lågo färdiga att blott låta sig upplöckas från marken, spelade man ofta ut mannens värnplikt som trumf mot kvinnans ohemula rösträttskrav. Det dröjde icke länge innan man på kvinnohåll som kompensering hade upfunnit — moderskapet! Det fanns väl icke — och finns väl icke än — det hem där rösträttsfrågan debatteras och värnplikten överlägset föres fram och lägges i vågskålen, där icke våra försvarare helt stillsamt och med fullkomligt lugn för effekten svara: — "Nå, men moderska-

pet då, det är väl en värnplikt så god som någon!" Antagonisten tiger då vanligen, böjd som han ofta är som man att snarare över- än underskatta moderskapets mödor och bekymmer. Sammanställningen klingar bra, den har använts otaliga gånger i föredrag och artiklar och har väl i detta nu en helgd, som det kanske är förenat med en viss risk att söka rubba. Och dock — vad ha dessa två saker med varandra att göra? Vad har denna mycket gamla naturföreteelse, som kallas framalstrandet av nytt liv gemensamt med den helt moderna institutionen mannens värnplikt? Mindre än intet, synes det mig. Jämförelsen är i själva verket skev och gör den som för länge stirrar på densamma skev i ögonen. Hävdar man den uppfattningen att det är kvinnans plikt mot staten att föda barn, ställer sig saken något annorlunda, ehuru även här konsekvenserna av de båda sammanställda företeelserna mynna ut i det orimliga. Jag är emellertid kättersk nog att anse, att man ej har rätt att lägga vare sig plikt- eller rättssynpunkter på en naturföreteelse, även om den vore av högsta och mest betydelsefulla art. Staten kan teoretiskt lägga vilka plikt- eller rättssynpunkter den vill på dessa saker, individen kommer aldrig att göra det. Om nu moderskapet verkligen behövde tagas till som motiv till värnplikt såsom meriterande för politisk rösträtt, skulle man någorlunda kunna förstå saken, ehuru icke gilla den! Men så är ju ingalunda fallet. I intet land ställas de båda begreppen värnplikt och politisk rösträtt i någon sorts relation till varandra. Motsatsen vore absurd.

Så komma vi till den andra av de till dogmer upphöjda trossatser — de äro säkerligen än flera — som på senaste tiden med framgång lancerats. Man har mycket talat om "detta av män beslutade och av män förda krig", som ett det allra kraftigaste och

mest oemotståndliga bevis för rättmätigheten av kvinnornas rösträttskrav. Det vill med andra ord säga: kvinnorna ha, utan allt direkt inflytande i parlamenten som de äro, icke kunnat hindra kriget, som nu rasar runt omkring oss, att utbryta, och som de icke såsom soldater kämpa i de stridandes leder ha de heller intet med själva dödandet att göra — både iscensättningen och utförandet av detta ohyggliga skådespel är mannens verk. De äro emellertid nog storsinnade att ej sitta i kakelugnsvrån med armarna i kors som sysslolösa åskådare, de träda fram och söka bota revorna varhelst de visa sig, arbeta på att ställa tillrätta där det hotar att brista sönder och hela de sår som slagits. Men de äro egentligen krigets olyckligaste, mest maktlösa offer, som oförskylt få lida för vad de icke själva utan andra ställt till. Så ungefär förefaller tankegången i vissa kvinnosakskretsar.

Verkligheten har emellertid visat vilken förfärande ömklig roll de folkvalda församlingarna ha spelat, när det gällt att förekomma kriget. Folken vilja ej kriget, de regerande säga sig ej heller vilja kriget — och ändå blev det krig! Skulle kvinnans rösträtt och valbarhet varit i stånd att förhindra det? Skola de i framtiden kunna göra det? Därpå må det vara tillåtet att tvivla. Och att vi av fysiska skäl ej lämpa oss för soldatyrket och således ej själva behöva lägga hand vid "mördandet", är åtminstone ingenting att yvas över. Kriget beskär lidande i rikt mått åt alla det lands inbyggare, i vilket det föres, åt männen på slagfältet och lasaret, åt kvinnor och barn i skövlade hem med nöd och umbaranden för ögonen. Att mäta djupet och bitterheten av dessa lidanden för att jämföra dem med varandra torde vara något av det vansklige man kan företaga sig. Kvinnorna ha igen rätt att känna sig särskilt förfördelade över att det skiftas blodiga hugg ute i världen. Det är ju dock så, att de livsvärden, för vilka vart och ett av de

Plymer bortslumpas

För att ej behöva ligga inne med för stort lager bortslumpar jag under ca 14 dagar hela mitt lager av äkta afrikanska plymer till nedanstående konkurrenslöst billiga priser:

Kvalitet I:		
Plym cm. lång cm. bred kr.	n:r	ca
1	ca	84
2	85	11
3	89	14
4	45	16
5	50	18
6	55	20
7	60	22
8	40	18.75
9	48	24
10	45	18.50
11	50	21
12	55	18.90

Sändas till landsorten pr efterkrav med rätt att återfå penningarna om varan ej utfaller till belåtenhet.

Hjalmar Möller, Malmö 25 (Importör.)

stridande folken tro sig med all rätt kämpa, äro hela nationens.

För den som i likhet med mig anser kvinnans fulla medborgarrätt som en av de självklaraste saker i världen, är det beklämmande att gång på gång se argument framförda, om vilka det måste sägas, att de brista, i det väsentliga, hållbarheten. Det blir en förvirring i uppfattningen av vad som är "manligt" och vad som är "kvinligt", vilken till slut alldeles förvänder ens syn. Kvinnorösträtts förkämpar behöva icke gå ut på spaning efter haltande jämförelser och självgjorda, småförnumstiga utläggningar av vad som händer och sker. Bed motståndarna ett ögonblick lyssna till de sociala missförhållandena, som skria runt omkring oss! Bed dem se på nedpressade kvinnolöner, försvarade eller stängda befordringsmöjligheter, på ålderdomspensionering — där man för kvinnornas del upfunnit en mindre procent att som pension utgå på de över hela linjen lika stora pensionsavgifterna! — på äktenskapslagstiftningen, på reglementeringsfrågan, som hotar att slumra in! Behöva vi icke rösträtt? Jo förvisso.

Låt oss taga ärliga och kraftiga tag, men icke tänka oss något Eldorado, när vi en gång hinna dit vi vilja! Och låt oss slippa höra talas om att vi äro mödrar i stället för värnpliktige, och

Motboken.

Hjälpyråernas vittnesbörd.

Vid de instundande stadsfullmäktigvalen i Stockholm är det ett namn, som det särskilt bör vara av vikt för kvinnorna att komma ihåg. Det är icke meningen att i Rösträtt för Kvinnors spalter driva partipolitik, och det är icke i hans egenskap av frisinnad kandidat vi vilja särskilt anbefalla d:r Bratt i kvinnornas åtanke. Det är härvidlag hans storartade arbete i nykterhetens tjänst, som är av betydelse. Vad detta innebär, visas kanske ingenstädes bättre än på hjälpyråerna, där arbetarhustrurna gång på gång vittna om vilken välsignelse motboken varit för dem. Den har ju i många fall, kanske de flesta, inskränkt mannens spritkonsumtion till en bråkdel av vad den förut varit, och en större del av arbetsförtjänsten har kommit hemmet till del. Och i de fall, där mannen sökt missbruka motboken, har den helt och hållet frantagits honom. Det är särskilt de mobiliserades hustrur, som vända sig till dessa byråer; de ha varit enstämiga i att uttrycka sin belåtenhet med motboken, och då man frågat dem, om de skulle vilja återgå till det förra tillståndet, har svaret alltid blivit ett uppriktigt nej.

Det är alltså av yttersta vikt för oss kvinnor, att d:r Bratt verkligen bevaras åt stadsfullmäktige, så att det arbete han begynt också får fullföljas. Vi veta nog att många brister kanske fortfarande vidlåda systemet, men vi äro också medvetna om att d:r Bratt besjålas av ett brinnande nit och en aldrig svikande vilja att söka avhjälpa dessa.

Brev från Tyskland.

Till L. K. P. R:s ordförande har med anledning av den av Centralstyrelsemötet utsända internationella hälsningen ytterligare följande tacksamhetskrivelse ingått:

Tillåt mig att till Eder i den tyska Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt namn uttrycka det hjärtligaste tack för Eder skrivelse av januari och för de med oss lika strävande svenska kvinnornas däri uttryckta varma hälsningar och goda önsknin-gar, som vi på det hjärtligaste besvara. Vi äro eniga med Eder, icke blott i övertygelsen om den stora betydelsen i dessa så fruktansvärt svåra tider av våra internationella förbindelser, utan också i vår oförbehållsamma erkänsla och beundran för den internationella byrån och redaktionen av Jus Suffragii, vilka vi icke kunna vara nog tacksamma för vad de under så oerhört svåra förhållanden göra, för att i alla till alliansen anslutna länder upprätthålla den internationella andan. Av vilken djup betydelse detta är för oss alla och för vår rörelse, kommer först efter kriget att i hela dess omfattning visa sig — och såsom vi hoppas att bära goda frukter. Må den tiden snart komma!

Med kollegiala hälsningar Eder uppriktigt tillgivna

Marie Stritt,
ordförande i tyska Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Det är kvinnornas plikt att nu göra sitt yttersta för d:r Bratts val, det är för sina hem och sina barn de därvid i första rummet arbeta.

X.

Nya framgångar i Förenta Staterna.

För första gången i den amerikanska kvinnorösträttsrörelsens historia har nu en av sydstaterna, konservatismens säkraste fäste, inträtt i kampanjstaternas led. Den 26 januari antog West-Virginias parlament utan föregående debatt och med överväldigande majoritet — i senaten 28 röster mot 1, i underhuset 76 röster mot 8 — ett lagförslag om politisk rösträtt för kvinnor. För att slutgiltigt antagas måste det emellertid föreläggas valmännen, vilket kommer att ske genom folkomröstning 1916, och West-Virginias rösträttskvinnor bereda sig med tillförsikt på kampanjen i sin stat, som blivit den första murbräcken i sydstaternas hitillsvarande kompakta motstånd.

Blott tre dagar efter segern i West-Virginia vanns en ny sådan, denna gång i Tennessee, där förslaget nu antagits av parlamentets bägge hus. Enligt denna statsförfattning måste det emellertid först antagas av ännu ett parlament, innan det kan hänskjutas till valmännen, varför Tennessee ännu icke är färdigt att intaga platsen vid West-Virginias sida bland kampanjstaterna. Dess omröstningssiffror ställde sig sålunda: i senaten 26 röster mot 3, i underhuset 70 röster mot 14, och tillkännagivandet av resultatet mottogs med applåder av hundratals kvinnor på åhörareläktarna.

Glöm ej att vid inköp hos Röst-rätt för Kvinnors annonsörer åberopa tidningen.

Internationell kvinnokongress i Holland.

Det samtidigt från flera håll framkomna förslaget om anordnandet av en internationell kvinnokongress redan denna vinter i ett neutralt land, exempelvis Holland, tyckes nu stå inför sitt förverkligande. Den 12 och 13 febr. ägde ett förberedande möte rum i Amsterdam med ombud från England, Tyskland, Holland och Belgien, varvid beslöts att inbjudan skulle utfärdas till en kongress i Haag i april, och ett preliminärt program fastställdes. Avsikten med sammankallandet av denna kongress är att bereda kvinnor tillhörande såväl krigförande som neutrala länder tillfälle att komma tillsammans och uttala sig i ämnen, som stå i samband med kriget, och alldeles särskilt för att genom ett gemensamt uttalande söka påskynda ett fredsslut, vid vilket begäran borde framställas att hänsyn också måtte tagas till kvinnornas speciella önskemål. Bland förslaget till uttalanden märkes även en klart formulerad fordran på rösträtts utsträckande till kvinnorna i alla länder. Ingen diskussion om ansvaret för kriget eller sättet för dess förande kommer att tillåtas. Anordningarna för kongressen ombestyras av en holländsk kommitté, vars ordförande är d:r Aletta Jacobs och vice ordförande d:r Mia Boissevain, båda kända från de internationella rösträttskongresserna.

Felaktighet i tidningens expedition torde alltid ofördröjligen anmälas å posten.

att detta olyckliga krig är något, som vi kunde ha förekommit med röstsedeln i handen! *Elsa Alkman.*

Då en fråga som kvinnorösträtten, vars verkningar ännu ingen kunnat överskåda, endast kan vinna på en allsidig belysning, hava vi icke tvekat att bereda plats för ovanstående väl skrivna artikel, även om den i vissa avseenden förfäktar en annan ståndpunkt än den, som i dessa dagar allmänt kommer till uttryck i den internationella kvinnopressen, och som vi dela. Vår åsikt i frågan om kvinnorösträttens förmodade inverkan på kriget finnes bäst uttryckt i ett citat av Internationella kvinnorösträttsalliansens v. ordf., mrs Fawcett, i n:r 20 av Rösträtt för Kvinnor för 1914, där det heter, att om kvinnorösträtten "ägt bestånd så länge, att den blivit en faktor att räkna med, så är det intet tvivel om, att denna maktfaktor blivit inriktad på en politisk omdaning av Europa, varigenom säkerhet vunnits att internationella tvister och förvecklingar hänvisades till lagens och rättens avgörande och icke till en så grov och ofullständig tribunal som den råa styrkans."

Mot sammanställningen rösträttvärnplikt har redan förut d:r Lydia Wahlström dragit i härad i våra spalter.

Kvinnornas solidaritet.

Ur Die Frauenbewegung för den 15 febr. publicera vi följande öppna brev från tyska och österrikiska kvinnor, som svar på de engelska kvinnornas julkänslning, vilken vi på sin tid införde i våra spalter:

I många tyska och österrikiska kvinnors namn sända vi våra engelska systrar vårt varmt kända, hjärtliga tack för Eder julkänslning, som vi helt nyligen fått del av.

Detta budskap var en bekräftelse på vår egen övertygelse, att kvinnorna i alla de krigförande länderna, trots sin hängivenhet och kärlek till fosterlandet, dock förnimma sambandet med andra, krigförande länders kvinnor, och att djupt tänkande kvinnor aldrig gå förlustiga sin sanna mänsklighet.

När Englands kvinnor i dessa tider lindrat nöd och elände och bistått människor utan anseende till person eller nationalitet, vilja vi därför bringa dem vårt varmaste tack, jämte försäkran om att vi alltid stått och fortfarande stå beredda att i lika måtto fullgöra vad på oss vidkommer.

Under krigstider enar oss samma namnlösa lidande som vilar tungt över de krigande folken.

Alla nationers kvinnor älska lika högt kulturen, rättfärdigheten, civilisationen och skönheten; värden som kriget ödelägger.

Alla nationers kvinnor hysa en lika omätlig avsky för barbariet, grymheten och förstörelsen, som äro varje krigs ledsagare.

Men genom kruttrök och kanonunder, genom död, ångest och undergång och ett namnlöst lidande, skönja vi den morgonrodnad, som bådär gryningen till en ny, bättre tid, och det är den djupa samhörighetskänslan mellan alla jordens kvinnor. Denna samhörighetskänsla är den fasta hörnsten, på vilken tysk-engelska och internationella förbindelser åter skola kunna uppbyggas och vilka slutligen måste leda till en så stark, internationell folkrätt, att ett krig sådant som detta icke vidare må hemsöka Europas folk.

De med oss likasinnade engelska kvinnorna sända vi en varm systerlig hälsning!

Bland de 150 undertecknade märkas många även i Sverige kända kvinnor såsom Anita Angspurg, Minna Cauer, Alma Dzialoszynski, Lida Gustava Heymann, Marie Lange, Helene Stöcker, Ernestine v. Fürth, Eugenie Hoffmann, Rosa Mayreder, Daisy Minor, Gisela Urban m. fl.

Kvinnan i Tusen och en natt.

Av professor O. E. Lindberg.

(Forts. och slut.)

Kvinnans etiska karaktär i denna underbara sagosamling är i själva verket ett kapitel för sig, varåt här emellertid blott kan ägnas några rader. Denna sida av vårt ämne är av särskilt intresse bl. a. därför, att 1001 natt, ehuru varande ett orientaliskt diktalster, så föga skattar åt det förakt för kvinnans sedliga halt, som eljes utmärker nästan allt vad österländskt liv heter. Måhända har här mycket nöts bort vid passerandet av "den persiska sagoporten" och något av den zoroastriska anden därvid följt med och genomsyrat det hela.

Kvinnans behandling hos perserna utgjorde nämligen i mycket ett berömvärd undantag från det övriga orientaliska levnadssättet. Deras religion lämnar bl. a. därpå ett vackert exempel i den rättfärdiga hädangångna själens lyckliga öde, när hon i det andra livet kommit över den s. k. Tjinvatbron och möter den gudafagra mön, vilken förklarar sig vara hennes goda samvete, sådant det utvecklats sig under hennes jordeliv. Och avkomlingar av dessa storslagna Mazda-tyrkare, de s. k. parserna, vilka numera träffas huvudsakligen i Bombay och omnejd, utmärka sig just för den mest värdiga och aktningfulla behandling av det kvinnliga könet, vars etiska liv hos dem också står över allt beröm. Det berättas av dem, som på ort och ställe undersökt saken, att sedlig avvikelse här är så gott som okänd.

Vi få icke begära, att det skall vara lika väl beställt med 1001 natts kvinnor. Dess författare ha icke varit några chevalier. De ha här och var sagt ordentligt ifrån, att det både finns dåliga och goda kvinnor i världen, och de hava på ett målande sätt porträtterat båda. Ja, de ha skildrat rent av demoniska kvinno själar lika väl som nästan änglalika sådana — i förra fallet dock sällan utan något försonande drag.

Naturligtvis är kärlek här liksom i verkligheten oftast den vändtapp, kring vilken nästan allt vrider sig. Många av de bästa kvinnokaraktererna äro svaga, varpå ju ej är att undra i ett system, där månggifte och slaveri florerade. Exempel bl. a. på nobla och storslagna och på samma gång starkt passionerade naturer är den förut nämnda sköna och fint bildade *Schems Ennahar*, som visst icke är trogen sin härskare och man på sides, kalifen, utan som förtäres — och det slutligen till döds — av lidelse för Ali Ben Bekar, varunder hon uttömmar all sin list och förslagenhet på planen att slutligen få äga honom.

Bevis på demoniska och vidunderliga kvinnor hava vi uti de likaledes förut omnämnda *Delile* och hennes dotter *Zeinab*, som uppträda i olika berättelser, samt i den sfinxartade *Dhat Eddawahi* bland många andra. Den "Deliles dotter", som figurerar i sagan "Aziz och Azize", är en mycket sammansatt karaktär med både varpen och en god del av inslaget av ondo. Till ytterlighet lidelsefull tillåter hon sig en ohygglig behandling av sina älskare, då hon är nöjd på dem. Å andra sidan besöker hon en på grund av sorg över makens otrohet av döden bortryckt kvinnas grav och faller på densamma, som det tycks, uppriktiga tårar.

Den andra typen, *Dhat Eddawahi*, är lika mycket en ond demon för muselmännan som ett helgon i de grekiske kristnes ögon. Hon är religionsfana-

tismen och hämndgirigheten i sino prydno. Lika ful utvart, med sin hexnäsa och sin pucker, som ränkfull och jesuitisk till sin inre människa, är hon emellertid en av 1001 natts intressantaste figurer. Jag kan knappt tänka mig en briljantare dramatisk personlighet. Man behöver knappast vara ett sceniskt snille för att anpassa den för de tiljor, som föreställa världen. En dramatiker har här på förhand nästan allt vad han behöver.

Dhat Eddawahi, så vedervärdig hon än förefaller, uppkallar ovillkorligen läsarens intresse, där hon — furstedottern — förklädd till dervisch, traskar bredvid de fientliga ryttarna, vägran, hur trött och utmattad hon än är, att sätta sig upp på hästryggen, och uthärdar alla ett fälttågs ansträngande strapatser och vedermödor. Och detta allt för att i Messias' namn skaffa sig, kejsaren och sitt folk hämnd på de ofrogne. Det är den utomordentliga självoffringen för ett, låt vara förvänt och jesuitiskt, ändamål, som här griper oss så, att vi nära nog glömma den både fysiska och andliga lytheten.

Men de ädla och etiskt verkligen tilltalande kvinnorna i 1001 natt äro, dess bättre, i pluralitet, och många av dem kunde med fog uppkallas efter en av djinn-gestalterna i sagan om "Hassan från Bosra och djinn-kungens dotter": *Kut Elkulub*, "hjärtans hugnad". Jag behöver blott erinra om, hur ofta *trofast kvinnokärlek* illustreras i vår sagosamling — till den grad att här Vergilii bekanta ord, *varium et mutabile femina*, "kvinnan är ständigt ett ombytligt och obeständigt ting", mångfalt kommer till korta. Läs blott skildringen om den förutnämnda storslagna slavinnan och makan *Zumurdud*, som under de mest vidriga öden, vilka skilja henne från hennes herre och man, lika kyskt som energiskt kämpar för deras återförening! Eller följ den oförlikneliga teckningen av *Azizes* varma, trogna, oförminskade hängivenhet för sin make, Ali Sehar — hennes ständigt lika kärleksfulla uppgående i sin plikt för sitt hjärtas brudgum — hennes självoffrande visa råd och anvisningar till honom, när han, häftigt förälskad i en demonisk demimoneddam, är ur stånd att själv tolka hennes illistiga teckenspråk och förtvivlar om sättet att komma i förbindelse med henne. Azize fördrager härvid med en ängels tålmod och godhet alla sin mans nycker, all hans brutalitet, till dess hennes hjärta brister i döden mitt uti sin trogna kärlek. Det vilar något överjordiskt över denna 1001 natts heligaste kvinnogestalt. En upphöjdare, mera oegennyttig karaktär kan knappast vare sig tänkas eller tecknas.

Ja, kvinnans oegoistiska självoffring i vår härliga sagosamling är rent av underbar. Bara ännu ett exempel! Kan det existera något sublimare i den vägen, än när den meranämnda *Enis Eldjelis*, i trots av sin djupa, trofasta tillgivenhet för sin make och herre, Nureddin, och fastän hon fått löfte av honom och hans fader att för all tid få förbli hans enda hustru — likväl råder honom att ropa ut henne på slavmarknaden för att få mynt, när han råkat i ekonomisk misär, i det att han mot hennes förståndiga råd tillsammans med sina vänner i sus och dus bortslösat hela sitt stora fädernearv? Är det icke en fröjd att vid denna tid finna så mycken förståelse för den ädelhet, som vilar på djupet av kvinno själen?

Intressant är dessutom att se, huru som den monogamiska åskådningen dyker upp på rätt många ställen i 1001 natt — en tendens som utan bestämd inblick i och erfarenhet av den kvinnliga naturens själsföreträden aldrig skulle sett dagen.

Men min lilla teckning av 1001 natts kvinnor skyndar mot sitt slut. Låt mig blott till ett sista belysande av deras etiska liv anföra den lilla älskliga berättelsen om "Kvinnan med de avhuggna händerna".

En ogudaktig kung hade utfärdat förbud mot sina undersåtar att vid händernas förlust giva allmosor. En skön och behjärtad kvinna kunde emellertid icke svika sitt hjärtas bud: hon skänkte en uthungrad stavkarl tvänne bröd och fick mycket riktigt — sina händer avhuggna.

Genom ödets underbara skickelse blir hon emellertid en vacker dag samma grymma furstes gemål och föder honom en son. Trogen och tillgiven sin kunglige make, blir hon dock snart förtalad för honom och drives då, som fordom Hagar, ut i öknen med barnet fastbundet på sin rygg. Efter någon vandring, finner hon en flod, i vilken hon förstig lutar sig ned för att erhalla en svalkande dryck mot ökenheten — då till hennes utsägliga sorg och förfäran barnet faller i vattnet. Och hon har inga händer att rädda det med.

Men Försynen vakar. Tvänne män uppenbara sig plötsligen och upptaga gossen ur källan. När hon utbrister i glädje och tacksamhet mot dem, svara de: "vi äro dina två bröder, som du skänkte den fattige vandraren. Nu skola vi göra dig ännu en välgärning för din barmhärtighet." Och så återstälde de hennes händer, och det skönare än de någonsin varit.

Denna lilla saga är, synes det mig, en träffande bild av kvinnans historia genom tiderna. Hennes djupa, mäktiga individuella har onekligen vigt henne till den sedligare och barmhärtigare hälften av vårt släkte, medan hennes intelligens på intet vis är underlägsen mannens — 1001 natt sätter henne, som vi sett, till och med intellektuellt över honom. Men hava icke städe hennes händer — hennes självständiga handlingsfrihet — varit avhuggna sekler eller rättare årtusenden igenom? Det är nästan ett under, att hon ändock varit så verksam. Ja, om vi kunde kasta en blick bakom historiens kulisser, har hon måhända utan händer utträtt lika stora ting som *han med dem*. Huru mycket rikare kunde icke hennes liv dock hava varit, om hon verkligen fått vara sig själv!

Nu har tiden kommit, då händerna återgivas henne — då hennes rika, ädla förnuftiga krafter tagas fullt till godo av den mångskiftande kulturen. Jag föreställer mig då, att vi män, som intressera oss för denna oändligt betydelsefulla reformrörelse, härvid uppriktigt önska, att hennes händer — hennes nyvunna verksamhetsfärer — måtte bli skönare än någonsin — till oändlig välsignelse för mänskligheten.

S. B. K:s vilohem

Harva i Uppland har blivit en allt kärare tillflyktsort för de kvinnor, som under semestrar och helger behöva en tids vila och ro. Efterfrågan på rum har varit så mycket större än tillgången, att man varit betänkt på en utvidgning av hemmet. Med anledning härav och även för att säkerställa föreningens ekonomi, har man anordnat ett lotteri, som i dagarna tagit sin början, och då vinsterna äro både smakfulla och betydande, är det att hoppas, att lotterna få en livlig avgång. För vidare upplysningar hänvisa vi till annons i detta nummer av tidningen.

Östermalms Sjuk-, Vilo- & Förlossningshem

12 Floragatan STOCKHOLM, 2, 3 o. 4 tr. (hiss). Telefoner: Riks 90 12. Allm. 12 50.

Läget för sjuk-, vilo- och förlossningshemmet är tyst och ostört. Soliga rum. All nutida komfort. Operationsrum. Badrum, med fullst. elektr. ljusbud, med eller utan massage, även för andra än hemmets patienter.

De strängaste fordringar på hygien uppfyllas. Telefoner i varje våning. Gott dietiskt bord. Fritt val av läkare och akuschörka.

Ref.: D:r E. O. HULTGREN, D:r ARTHUR FÜRSTENBERG, D:r ARNOLD JOSEFSON.

Föreståndarinnan HILMA FREDLUND, f. d. föreståndarinnan vid Stockholms sjukhem, Skuru o. vid Drottninghuset.

Tvåhundra kronor — fem procent!

Det ringer!
Unga frun släpper sömnen och skyn-
dar förtjust mot dörren. Hon vet att Hans
kommer hem från skolan nu.

— Kära du, vad jag är glad att ha dig
hemma igen, kom ska jag ta ditt paraply.
— Jaså du har längtat.

— Ja, mycket. Men vad du är kall. Nu
skall jag bjuda dig på kaffe och nybakat
bröd; doftar det inte gott?

— Vi ha allt bra trevligt i vårt lilla hem.
Väl att vi män få lite mera slantar, så
man kan hålla en liten hustru i stugan,
för nog kostar det.

— Ja, men i gengäld håller jag fint och
rent åt dig, städar och tvättar, lagar dina
kläder och din mat, så du slipper alla
ungkarlens vedermoder.

— Tack, lilla mor, den saken är nog bra,
jag vet att du är en duktig husmor.

— Hans, titta på de här små tröjorna,
äro de inte rara? Nu skall du få titta i
min korg. Se! Tror du inte vår lilla pys
skall bli nöjd, små ljusröda strumpor och
sockor och alla de små skjortorna med sin
fina brodyr. Vet du Hans, ibland går jag
hit och kysser de små kläderna, när du är
borta.

— Käraste, kom får jag kyssa dig. Jag
lovat att ridderligt beskydda dig och din
moderslycka. Behöver du mer pengar till
utstyrelsen?

— Ja, jag behöver allt lite till, men det
blir ju så mycket utgifter för dig.

— Det gör ingenting. Nog skall vårt för-
sta barn vara så fint som mamma vill; vi
få ju 200 kronor till pysen.

— Ja, det är då en klok förordning, ni
män äro bra visa.

— Så kusligt, brasan slocknad och rum-
met mörkt, om jag ändå kunde finna tänd-
stickorna, någon måste ha flyttat dem.

Trött, utschasad, tacka för det, fem å
sex timmars tjänstgöring, sen aftonskola.
— Om ändå skulderna voro betalda. Fem
minuters vila i soffhörnet kan jag ändå
ha råd till och en stunds funderingar.

25 kronor i hyra för ett ytterrum, sak
samma om man är man eller kvinna. 45
kronor för hel kost på pensionatet, lika för
man som kvinna. Hel kost — ja, det få
de manliga kollegerna råd till men inte
jag. De ha ju också mera i lön. Morgon
och kväll? Jo! det var en ljus idé. Smör,
bröd, ost, en påse socker och en påse ca-
cao i en pappåda i ett hörn av byrån.
Men varmt vatten? Kanske fru A. vill
låta mig få lite.

Knacker på.
— Kunde jag få tala vid frun ett ögon-
blick? — Det skulle väl inte vara möj-
ligt, att varje morgon och kväll få denna
bringare fylld med kokande vatten; jag
skall gärna ersätta besväret.

— Vad skall fröken ha vattnet till?
— Jo, jag tänker laga lite cacao hemma,
det är så obehagligt att springa bort och
äta.

— Jag har aldrig tillåtit någon att äta
i mitt ytterrum. Jag är verkligen rädd
om bordet. Fröken får lägga rikligt med
tidningar under, så får det ju gå denna
gång.

— Tack, det var vänligt.

I längden blir allt denna cacao-röra för
enformig, och så ensamheten. Ibland när
jag dukat — jag har nu fått en handduk
av fru A. att lägga på bordet — står jag
och stirrar på anrättningen som komme den
mig icke vid. Jag måste så med all makt
pressa ner ett par bröskivor. Jag kän-
ner mig så glad, när någon gör mig säll-
skap, det ger med detsamma en strykande
aptit.

Torshälls kvinnliga trädgårdsskola LEKSAND.

8:de kursen för ord. elever 1 april—
31 okt. Extra elever på kortare tid.
Prospekt och ref. på begäran.

Lillie Landgren.

Märta Philip.

Jag skall nu varje måltid ställa Sigfrids
porträtt på bordet, så har jag ändå säll-
skap, det skulle vi haft, om du fått leva.

O, ibland krymper hjärtat samman, när
jag tänker på att jag verkligen är ensam.
Ensam för livet. Gifta mig med en an-
nan? Aldrig! Det var för helt, för djupt,
allt det som drog oss samman. Om du inte
dött, hade vi kunnat gifta oss om två år,
då hade du varit färdig läkare.

Nu skall jag i alla fall, så fort mina
skulder äro betalda, skaffa mig en enrum-
lägenhet, så jag får känna, att jag har ett
egget hem. Jag får visserligen mera att
göra med att städa själv, laga mat, tvätta
och laga kläder, ja, allt det arbete mina
manliga kolleger och deras hustrur utföra
tillsammans, får jag göra ensam. Vi lä-
rarinnor bli ju oftare sjuka än lärarna;
ja det är då inte underligt, vi kunna inte
hålla någon för hemarbetet. Vi ha mera
anlag för husligt arbete än männen, det
är sant, ty vi ha från barndomen fått ar-
beta med, men vi ha inte mera tid och mera
krafter, därav kommer det sig att vi så
ofta stupa. Om femton år, då kanske jag
kan hålla hemhjälp, när studierna äro be-
talda och jag sparar samman till ett litet
bo.

Bo, vad det ordet hörs varmt. Männe
jag skall känna riktig hemkänsla? —

Ensam — — —
Jag hatar ordet, moderskärlek — jag
har hela famnen full — men moderslycka
får jag aldrig. Min ungdomskärlek, min
moderskärlek, allt får jag pressa ner. Denna
tragik rår dock ingen människa för, och
däröver är jag glad.

Vera, varför sade hon nej till Anders?
Hon hade då fått det bra i ekonomiskt av-
seende, och präktig är han med. — Vi
passade inte för varandra — har hon sagt
mig. — Jag vill gärna gifta mig, men en-
dast om jag möter en man, med vilken jag
känner att jag själsligen kan växa större.
Jag söker intet ja till mitt ja eller nej till
mitt nej. Olikheter växa sig störst, om de
på ett lyckligt sätt komplettera varandra.
Jag har fruktat att jag i ett äktenskap
skulle kunna draga eller dragas ned, och
jag har ställt mitt ideal så högt att det
skulle kunna bära. Jag kan möta honom,
men det är en möjlighet på tusen.

Jag beundrar en krigare, som kan dö av
sina sår utan att visa den ringaste smärta,
men lika mycket beundrar jag den kvin-
na, som trogen sina ideella mål kan med
den kyligaste blick och ton neka ett an-
bud, medan hela hennes varelse kräver och
ropar på kärlekens lycka.

Tappra Vera!
Ja, man kan ju bo två flickor tillsam-
mans, det blir lite sällskap och dessutom
möjligare att lega lite hemhjälp; men kär-
lek och moderskärlek, ni underbara natur-
makter, er skall jag krossa med hela min
styrka.

Älska skolbarnen! Ja, det gör jag, men
jag vill ha en sprattlande, knubbig liten
parvel, som ligger vid mitt eget bröst.

Ett fosterbarn! Inte får jag 200 kronor
till hjälp, och när skall jag passa det?

Nej du får ingen kärlek, men du får en
ny skatt. Du skall bidra med 5 procent
av din lön till att underhålla de andras
äktenskapliga möjligheter.

Björn.

Stockholms F. K. P. R:s första samkväms-
afton ägde rum i Margareta hushållsskolas
lokal måndagen den 8 mars. Fru Hilda
Sachs inledde diskussionen, som handlade
om det för Stockholms kvinnor alltjämt så
obehagligt aktuella ämnet gatufreden. Sam-
kvämet var nästan till trängsel besökt och
den bästa stämning rådde. Man kom över-
ens om, att detta var den form för sam-
varo, som föreningsmedlemmarna mest
satte värde på. Nästa samkvämsafton äger
rum måndagen den 12 april i samma lokal.

STADENS OCH
ORTENS MEST
ANLITADE AN-
NONSORGAN

SÖDERTELGE TIDNING

ALLM. T. 231

O. DEHN

RIKS T. 23

STADENS OCH
ORTENS MEST
SPRIDDA TID-
NING

Allt slags civiltryck utföres väl och punktligt samt till mycket moderat pris.

GYMNA SÖDERTELGE TIDNINGSS TRYCKERI!

Amerikanskt fredsarbete.

Även från Amerika, som ligger så långt
från världshändelsernas centrum, når oss
kvinnornas rop om fred. Mrs Chapman
Catt, Jane Addams med flera kända kvin-
nor ha ställt sig i spetsen för en kvinnornas
fredsrörelse och i januari månad hölls i
Washington ett massmöte, som var så tal-
rikt besökt, att omkring 500 människor
måste vända om från den fullpackade loka-
len.

Mötet hölls under Mrs Chapman Catts
ordförandeskap och flera framstående
kvinnliga talare uppträdde, bland vilka vi
kunna nämna Mrs Perkins Gilman, Mrs
Pethick Lawrence, Mrs Rosika Schwimmer
och d:r Anna Shaw. Mrs Gilman ansåg det
nödvändigt, att kvinnorna i fråga om freds-
rörelsen koncentrerade sig på så få punkter
som möjligt och arbetade på att driva dessa
igenom, och d:r Shaw betonade i sitt anfö-
rande det anmärkningsvärda i att den enda
internationella fredsrörelse som i dessa
tider kommit till stånd, visat sig vara en
sammanslutning av kvinnor. Mrs Pethick
Lawrence ansåg kriget vara tillkommet på
några få diplomaters tillskyndan och hon
framhöll vikten av att ingen stat vid ett
kommande fredsslut borde få utvidga sina
gränser på andra staters bekostnad.

Till slut föreslog Miss Anne Martin från
Nevada att mötet måtte göra ett uttalande
för genomförandet av den kvinnliga röst-
rätten i alla stater, såsom utgörande ett
viktigt steg i riktningen mot en varaktig
fred. Flera talare instämde med Miss Mar-
tin och hennes förslag antogs enhälligt av
de församlade.

Efter mötet bildades the Woman's Peace
Party med Jane Addams som ordförande
och Mrs Chapman Catt som hedersordfö-
rande. Meningen är att bilda lokalavdel-
ningar över hela Amerika. Sekreterare för
den nya sammanslutningen är Rosika
Schwimmer.

Internationella socialdemokratiska kvinnodagen.

Söndagen den 7 mars inföll den årligen
återkommande internationella, socialdemo-
kratiska kvinnodagen, som denna gång äg-
nades åt Freden. Två stora möten anord-
nades i Stockholm, det ena i Folkets Hus B-
sal med fruarna Agda Östlund och Frida
Steenhoff som talare, det andra i Biograf-
palatset vid Hornsgatan, som samlat en pu-
blik på omkring 450 personer och där fru
Ruth Gustafson och d:r Gulli Petrini förde
fredens talan. Samtliga talare protesterade
mot den uppfattning som kommit till syne,
att stora delar av folket i de krigfö-
rande länderna vilja kriget, och denna pro-
test fick även sitt uttryck i den resolution,
som enhälligt antogs och vari även upp-
manades till kamp för en varaktig fred.

I Biografpalatset bidrog skådespelerskan
fröken Jessie Wessel med deklamation och
i Folkets Hus medverkade fru Margareta
Sachs. De stämmningsfulla mötena avslu-
tades med musiknummer. Telegram väx-
lades även mellan de tre nordiska län-
derna och samtidigt med att mötena i
Stockholm ägde rum talade fröken Anna
Lindholm i egenskap av svenskt ombud
å Arbetarpartiets kvinnoförbunds freds-
möte i Folkets Hus i Kristiania, hälsad av
det varmaste bifall.

Den norska lagen om »oäkta» barn

som förut godkänds av odeltetinget, har
nu även bifallits av lagtinget. Beslutet
fattades på den mest omstridda
punkten, den om lika arvsrätt för
»oäkta» barn som för äkta, med 20
röster mot 11. Paragrafen om barnets
rätt till fadersnämnd såväl som moderns
familjenamn godkändes med 20 röster
mot 10. I övrigt beslötas blott ett par
mindre ändringar.

Framåt

kunna energiska kvinnor komma, ge-
nom att arbeta för ett livskraftigt, och
på moderna grunder, byggt kooperativt
försäkringsföretag. Upp till arbete, I
kvinnor över hela landet, för denna
nya utvecklingsmöjlighet.

Svar till Box. 165, Stockholm.

Harfva- lotteriet

till förmån för

Föreningen självförsörjande Bildade
Kvinnors Vilohem.

50,000 lotter i 2 kr. Vinstvärde 60,000 kr.

Bland de högsta vinsterna märkas:

Möblemang till 3 rum o. hall m. m.
5,000, Motorbåt 3,000, Pärhalsband
2,100, Flygel 1,500, Linneutstyrelse
1,500, Fullständig borduppsättning
av nysilver o. alpaca 1,300, Motor-
cykel 1,035, Bibliotek 1,000, Pia-
nino 985 etc.

Lotter erhållas efter rekvisition märkt R un-
der adress Harfvalotteriet, Skepparegatan
19, Stockholm, antingen mot postförskott eller
mot förskottslikvid 2 kr. Jämte kostnad för porto
och dragningslista (85 öre).

Anna Josephson,
v. ordf. i S. B. K:s styrelse.
Lotteriets föreståndare.

Stadsfullmäktigvalet i Stockholm.

Kvinnliga kandidater:

Första kretsen: fröken Anna Johans-
son (soc-dem.);

andra kretsen: fru Maria Hindersson
(de frisinnade);

tredje kretsen: fru Ella Billing (de fri-
sinnade), fröken Thyra Svensson (hö-
gern);

fjärde kretsen: fru Karin Fjällbäck-
Holmgren (de frisinnade), fröken
Bertha Wellin (högern), fröken Edit
Kindvall (högern);

femte kretsen: d:r Karolina Wider-
ström (de frisinnade), fröken Stina
Quint (högern); fröken Gertrud Eric-
son (högern).

Dagarna för valet:

Andra kretsen, Maria och Brännkyrka,
fredagen den 12 mars;

tredje kretsen, Jakob, Klara och Kungs-
holmen, onsdagen den 17 mars;

fjärde kretsen, Adolf Fredrik, Gustav
Vasa och Matteus, fredagen den 19
mars;

femte kretsen, Johannes och Öster-
malm, måndagen den 22 mars;

första kretsen, Nikolai och Katarina,
onsdagen den 24 mars.

Kvinnorna i kommunens tjänst.

Enligt meddelande från Ronneby har
vid senaste stadsfullmäktigvalet in-
valts telegrafkommisarierna Anna Ber-
ngren på kvinnornas lista och i Ron-
neby stads folkskolestyrelse har in-
valts fru Betty Andersson.

Advokattfirman ÅKERBERG och SCHRÖDER
Luntmakaregatan 7 (hörnet av Kungsg.) Stockholm.

FAMILJERÄTT

(Arvs- och Aktenskapstvister, Boskillnader
Testamenten) samt övriga juridiska uppdrag.
FERM EXPEDITION. MODERAT ARVODE.

SKODON

köpas ovillkorligen fördelaktigast hos

Fabrikslaget RECORD

32 Gamla Kungsholmsbrogatan 32 — Stockholm.

Avliden rösträttsveteran.

Den 4 februari avled i London den kända engelska författarinnan miss Braddon i en ålder av 78 år. Trots sin höga ålder var miss Braddon livligt intresserad av tidens frågor och den kvinnliga rösträttsrörelsen har i henne haft en trofast vän. När männens allmänna rösträtt blev genomförd, insåg hon att det var hög tid att även kvinnorna få medborgerliga rättigheter, och hon var varmt övertygad om, att de skulle göra sitt politiska inflytande gällande i en för samhället god och sund riktning. Även aktivt lämnade miss Braddon rösträttskvinnorna sitt stöd, då hon i en till statsministern år 1910 inlämnad petition om politisk rösträtt för kvinnor förde de engelska skriftställarinnornas talan.

Ett erkännande.

Även de engelska rösträttskvinnorna ha en liten seger att anteckna: general French, överbefälhavaren över den engelska armén i Frankrike, har blivit omvänd till kvinnans rösträtt. Han har förut varit ivrig motståndare och starkt ogillat sin systers, mrs Despards, (ordf. i Women's Freedom League) åsikter och taktik.

Nu berättas det emellertid att general French nyligen gjort ett besök i England över en dag för att personligen meddela sin syster, att han blivit fullständigt omvänd till kvinnorösträtten. Detta på grund av det hjältemod, den uthållighet och organisationsskicklighet som kvinnorna ådagalagt på de franska och belgiska slagfälten.

Hyg. Ansiktsbehandling

med elektr. vibration och ljusbud, borttagande av finnar, pormask, fräckar. Missprydnade hår med elektrolyse. Fotbehandling. Röda händer behandlas. Manicure.

Adèle Elmén,
48 Upplandsgatan, 1 tr.
R. V. 824, Allm. 28091.

ÄKTA Schweizer-Broderier

i Rober, Blustyg, Brodyr i längder, säljas otroligt billigt.

SVENSSONS IMPORTFIRMA
Kungstensgatan 59

2 halvtrappor. Andra huset från Upplandsgatan.

Stockholms Ritkontor

rekommenderar sina i alla prislägen smakfulla och vackra handarbeten. Ritningar till broderier för klädningar utföras i extra vackra mönster.

Huvudaffär: DROTNINGGATAN 30.

Filialer: Humlegårdsgatan 11, S:t Paulsgatan 1, Upplandsgatan 34.

Maskinmärkning

Hålsömnad

utföras väl uti

ELIN MADÉNS MÄRKNINGSATELJÉ,

12 Lilla Vattugatan, hörnet av Brunkebergstorg.

Riks Tel. Norr 811. Allm. Tel. 11905.

AFFÄRSREGISTER

Bad-Caféet

Malmstorgsgatan 3

Rekommenderar sina goda frukostar, middagar och supéer till moderata priser.

A. T. 9774.

Vördsamt Ch. Skoglund.

Obs. Syster Fridborgs

Sjuksköterskebyrå
Även Sjukhem

R. t. Vasa 99. Kungstensg. 22, 1 tr. A. t. 23672.

Anna Lindgrens

HEMBAGERI

Gamla Stockholmsgatan 11, Södertälje

Rekommenderas.

Södertälje Allm. Tel. 674.

Ivar Grönqvist

HERR- & DAMSKRÄDDERI

Ostermalmgatan 25-27 (Hemgården). Allm. tel. 260 02

Utför beställningar och reparationer av alla sorters Herr- och Damkläder till billiga priser.

Beställningar utföras även när tyg tillsläppes.

Vaxholms Hotell

rekommenderas, inackordering mottages.

Vördsamma AUGUSTA KARLSSON.

Rättegångar

bouppteckningar, arvstvister, boskillnad, äktenskapsförord, lösöre köp, testamente, skilsmässor, barnuppföringsmål, inkasseringar m. m. utföras fort o. billigt av

VÄRMLANDS ADVOKAT-INKASSOBYRÅ

R. T. 8712. Götgatan 33, III tr. A. T. Br. 2900

Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

SKÅNSK MAT

Pensionat Malmgren

Olofsgatan 3, 2 tr.

God och billig hel- och måltidsinackordering på kortare eller längre tid. Allm. Tel. 142 56.

Skånsk Fru.

Ovanligt billiga priser!

Till och med den 1 Juni. Från 3 kr. pr. duos.

Ny modern fotograf-salong **KRONAN**

har i dagarna öppnats i Folkungsgatan 12 A, 1 tr. Vålgjort arbete, prima material och reel behandling utlovas. Förstoringar billigt!

Damhattar

pressas, tvättas. Tagel- och flät. hattar sys om efter nyaste modeller. Panamahattar tvättas omsorgsfullt. Kom i tid.

HATTFABRIKEN

Klara Östra Kyrkogata 5, 1 tr.

Barnmorskan

Karin Kindvall

Roslagsgatan 20, Stockholm.

Emottager patienter i sitt hem. Trevliga enskilda rum med elektr. ljus. God omsorgsfull vård.

Rikstel. Vasa 464. Allm. Tel. 22445.

DAMERNAS

speciella uppslagsbok, oumbärlig för alla åldrar, erhålles då Kr. 1.50 insändes i postansvarning till

SVENSKA BOKEXPEDITIONEN
STOCKHOLM C.

JACOBSONS VÄLKÄNDA

● TAPISSERI-AFFÄR ●

24 B Greffuregatan, vid Tattersall.
10 % RABATT — I VAROR — FRITT VAL.

DAMER! SEN HIT!

Fru Ostman-Kaldén öppnar den 1:sta Sept. i sitt hem, Frejg. 21, III tr., tillklippnings- och avprovningsbyrå för allt vad till barn- och damkläder hör. För damer som vilja se sina kläder själva eller som använda sig av hemsömmerskor bör byrån bli till verklig nytta. Byrån är öppen alla dagar med undantag av Lörd. från 10 f. m. till 8 e. m., dessutom Tisd. och Fred. mellan 7-9 e. m.
Vidare upplysningar pr Telefon Allm. 10131.

All prenumeration å Rösträtt för Kvinnor —
1 krona för helår — sker genom posten.

Stöd arbetet för kvinnans medborgerarrätt genom att prenumerera på Rösträtt för Kvinnor och genom att ingå som medlem i närmaste rösträttsförening. Rösträttsföreningar finnas i de flesta städer samt i ett flertal mindre samhällen över hela landet. Medlemsavgiften överstiger i allmänhet ej 1 krona.

Rösträtt för Kvinnors

sjätte nummer för 1915 innehåller bl. a.:

»Statsnyttiga» Synpunkter. Av E. W-L.
Rösträttsfanan bäres högt. Av G. H.-E.
Kvinnornas kommunala intresse. Några siffror från Stockholm.
Marla Aspman 50 år. Av Karolina Widerström.
Rösträttskalendern.
Värnplikt, krig och kvinnorösträtt. Av Elsa Alkman.
Kvinnan i 1001 natt. Av prof. O. E. Lindberg.
Tvåhundra kronor — fem procent! Av Björn.

Stockholm. Ivar Högströms Boktryckeri A. B., 1915.

KONSTVERK REALISERAS

för en spottstyver

Snöklockan

Höjd 36 cm.

Utförd i imit. gammal, svart brons. Modellerad av bildhuggaren Per Hasselberg år 1881. belönad m. medalj i Paris. Anses som den berömda skulptörens mest geniala verk.

Pris Kr. 4.85
Har kost. 9 kr.

Pris Kr. 4.85
Har kostat 9 kr.

Grodan. Höjd 33 cm.

Simmaren

Höjd 36 cm.

Utförd i imit. gammal, svart brons. Modellerad av Prof. John Börjeson år 1885 o. finnes i orig. å Glyptoteket i Köpenh. Den vackra statyen har med rätta blivit kallad »En manlig idealtyp».

Pris Kr. 4.85
Har kost. 9 kr.

Utförd i imiterad gammal, svart brons. Modellerad av bildhuggaren Per Hasselberg. Det är en sällsynt vacker konstskapelse, en älsklig bild som varje människa förstår. Har de senaste åren blivit mycket modern.

Ingen svensk

med bildning finnes väl som ej någon gång sett och beundrat dessa tre sköna konstalster, frammanade av vardera sin store mästare. Mången finnes nog också som gärna önskat se dem i sin ägo, men tyvärr har det fallit sig ganska svårt, ty de avgjutningar som i utförande närmast sig originalen ha hittills varit för dyra för att kunna köpas av personer med begränsade tillgångar. Det är därför en glädje att kunna erbjuda den del av tidningens läsare som med gedigna saker vilja pryda sitt hem dessa statyetter till nedanstående billiga priser.

Beställningssedel till ANDERS NILSSONS Ateljé, Malmö.

Sänd undertecknad mot postförskott: ..... st. Simmaren å kr 4.85. .... st. Grodan å kr. 4.85

..... st. Snöklockan å kr. 4.85. Om ej till belåtenhet, förbehålles full ombytesrätt.

Namn..... Postadress.....